

Tillsynsrapport små verkstäder 2014

Innehåll

Innehåll	2
Sammanfattning	2
1 Beskrivning av tillsynen	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Syfte och mål under år 2014	3
1.3 Genomförande och metod	4
1.4 Deltagare i tillsynen	4
1.5 Avgifter	4
1.6 Kadmiuminventering vid Bromma flygplats	4
2 Resultat från tillsynen	5
Tabell 1. Besökta verksamheter och resultat:	7
3 Slutsatser och åtgärder	9

Sammanfattning

Miljöförvaltningen har under 2014 bedrivit tillsyn över små verkstäder. Till denna kategori räknas fordonsverkstäder, små fordonstvättar, mekaniska verkstäder och smyckesverkstäder som inte är anmälningsskyldiga enligt miljöbalken. Inspektioner genomfördes på 72 verksamheter och tillsynens fokus har legat på avfalls- och kemikaliehantering. Utgångspunkten har varit de verkstäder där miljöförvaltningen bedömt att verksamheten omfattat lösningsmedelshantering, fordonstvätt eller där det funnits klagomål. Tillsyn har också omfattat 18 fastighetsägare som haft ansvar för oljeavskiljare kopplade till de inspekterade verkstäderna.

Inom småverkstadstillsynen har också en kadmiuminventering gjorts, tillsammans med Swedavia och Stockholm Vatten, där tre verksamheter belägna vid Bromma flygplats besökts. Syftet med insatsen var att spåra eventuella källor till utsläpp av kadmium till spillvattennätet. Ett resultat av dessa besök är att två av verksamheterna kommer att utföra vattenprovtagning med fokus på just kadmium.

Ett 40-tal nya företag har påträffats och det konstateras även att lika många hade upphört och de kunde avregistreras ur förvaltningens ärendehanteringssystem.

De noterade bristerna var:

- Behållare med farligt avfall saknar märkning om innehåll, 35 %
- Kemikalier förvaras så att det finns risk för att spill/läckage når avlopps- eller dagvattenbrunn eller oskyddad mark, 17 %

- Farligt avfall förvaras så att det finns risk för att spill/läckage når avlopps- eller dagvattenbrunn eller oskyddad mark, 15 %

Hos de verkstäder som har oljeavskiljare upptäcktes att 25 % av avskiljarna inte sköttes på rätt sätt. Ofta uppstår bristen genom att oklarheter kring ansvarfördelning mellan verkstad och fastighetsägare gjort att avskiljaren inte tömts på flera år eller att larmet inte kontrollerats.

De fåtal verksamheter som ingått i tidigare års tillsynsinsatser har överlag bättre kunskap om hantering av kemikalier och avfall än de som aldrig tidigare inspekterats. Regelbunden tillsyn med platsbesök är nödvändig för att minska risken för påverkan på miljön. Målsättningen är att ca 100 små verksamheter ska besökas per år vilket gör att tillsynsintervallet för en verkstad blir ungefär fem år.

Tillsynen av små verkstäder kommer som ett resultat av rapportens slutsatser att vara fortsatt prioriterat.

1 Beskrivning av tillsynen

1.1 Bakgrund

Stockholm har uppskattningsvis omkring 500 små verkstäder. Det rör sig om mestadels mekaniska verkstäder och fordonsverkstäder. Målsättningen är att dessa ska få ett tillsynsbesök ungefär vart femte år. För att klara det ska ca 100 inspektioner göras årligen. Tillsynen är en del av förvaltningens löpande kontroll av miljöfarlig verksamhet och en fortsättning på tidigare års tillsynsinsatser riktade mot små verkstäder.

1.2 Syfte och mål under år 2014

- Kontrollera att miljöbalkens bestämmelser följs på mindre verkstäder med tonvikt på farligt avfall och kemikalier.
- Granska lösningsmedelshanteringen hos små verkstäder som utför lackering.
- Spåra eventuella källor till kadmium till spillvattennätet från verksamheter inom Bromma flygplats.
- Fortsatt inventering för att hitta tidigare okända verksamheter och uppdatera förvaltningens ärendehanteringssystem Ecos med dessa. På motsvarande sätt ta bort små verkstäder vars verksamhet upphört.
- Genom att inspektera och dela ut skriftlig information förbättra egenkontrollen för hantering och förvaring av farligt avfall och kemikalier så att riskerna för utsläpp till luft, mark och vatten minskar.

- Säkerställa likabehandling av branschens verksamhetsutövare genom att kontrollera att inklassning för fast avgift respektive timavgift är korrekt.

1.3 Genomförande och metod

Tillsynen under 2014 har inte fokuserat på någon speciell geografisk del av kommunen. Utgångspunkten har istället varit de verkstäder där miljöförvaltningen bedömt att verksamheten omfattat lösningsmedelshantering eller fordonstvätt. Urvalet grundas på bedömningen att den typen av verksamheter bedöms ha, eller riskera ha, störst miljöpåverkan. Om förvaltningen fått in klagomål på en verkstad har tillsyn genomförts inom denna tillsynsinsats. Övriga verksamheter har sedan valts ut som ligger i anslutning till dessa objekt. Tillsyn har också bedrivits mot fastighetsägare som haft ansvar för oljeavskiljare kopplade till de inspekterade verkstäderna.

Inspektionerna genomfördes som såväl oanmälda som föranmälda besök och tillsynen har utgått från en checklista. Nya verksamheter upptäcktes genom dörrknackning, sökningar på nätet (däribland Eniro.se och Reco.se), tips från allmänheten och andra verksamhetsutövare. Efter genomgång av verksamheten presenterades resultatet för platsansvarige och eventuella åtgärder av brister diskuterades. Inspektionsprotokoll har skickats eller lämnats på plats vid varje besökt objekt.

Samtliga verksamheter har fått skriftlig information framtagen av miljöförvaltningen. Energi och transporter tas alltid upp som en diskussionspunkt.

1.4 Deltagare i tillsynen

Tillsynen har genomförts av Anna Vestman, Ronny Enmark och Lina Lundström på avdelningen Plan och miljö, miljöförvaltningen.

1.5 Avgifter

Tillsynen finansieras med timavgifter. Normalt sett tar det ca tre timmar att handlägga ett ärende där en verkstad inspekteras. Verksamheter med brister som kräver uppföljande kontakter betalar mer än verksamheter som har god ordning.

1.6 Kadmiuminventering vid Bromma flygplats

Miljöförvaltningen, Stockholm Vatten och Swedavia samarbetade under hösten 2014 för att göra en kadmiuminventering av verksamheter på Bromma flygplats. Bakgrunden till inventeringen är att Stockholm Vatten är certifierat enligt REVAQ. Det är ett certifieringssystem som arbetar för att minska flödet av farliga ämnen till reningsverk och skapa en hållbar återföring av växtnäring. Inom REVAQ är kadmium den högst prioriterade metallen på grund av dess giftighet mot människor. Kadmium är numera, inom de flesta användningsområden, förbjudet i Sverige

men det finns undantag bland annat för flygindustrin och batterier. På flygplan används kadmium som ytskikt på bultar och andra utsatta komponenter för att undvika galvaniska strömmar som kan förstöra materialet.

Tre verksamheter besöktes och förutom en rad specifika frågor om kadmium så utfördes tillsyn på kemikalie- och avfallshanteringen på samma sätt som hos de andra små verkstäderna.

2 Resultat från tillsynen

Storleken på verksamheterna inom tillsynen har varierat mellan en och fem anställda. Samtliga verksamheter hanterar, i varierande omfattning, kemikalier och/eller farligt avfall.

Omkring 45 företag har påträffats som miljöförvaltningen aldrig tidigare besökt. Det konstaterades även att nästan 50 företag har upphört och de kunde avregistreras i förvaltningens ärendehanteringssystem. Det går åt mycket tid till registervården och det är därför en stor del av tillsynsinsatsen. I och med att verksamheterna inte behöver anmäla när de lägger ner/flyttar, är det upp till miljöförvaltningen att se till att registret speglar verkligheten.

Ett av syftena med tillsynen är att säkerställa att företag med samma verksamhet och med samma omfattning behandlas lika. Det innebär bl.a. att förvaltningen försöker fånga upp företag vars verksamhet ska omfattas av fast årlig avgift enligt miljöbalkstaxan. Av de totalt 72 verksamheter som besöktes kommer sex stycken att från och med år 2015 omfattas av fast årlig avgift, (två lackerare och fyra större bilverkstäder).

Alla verksamheter, utom tre, som besöktes inom denna tillsynsinsats är bil/fordonsverkstäder. Av dessa är det 13 st (18 %) som har tvätt/rekond som huvudverksamhet. Eftersom de utför färre än 2000 biltvättar/år är de inte aktuella för fast årlig avgift. Lackering i mindre omfattning (förbrukning av mindre än 500 kg lösningsmedel/år) utförs av två verksamheter.

Den vanligaste bristen är att behållare med farligt avfall saknar märkning om vad de innehåller. Så mycket som 35 % av verksamheterna fick anmärkning angående detta.

Brister i förvaring av kemikalier eller farligt avfall är ungefär lika vanligt, 17 respektive 15 % av verksamheterna fick sådana anmärkningar. Det innebär att det finns risk för att ett läckage/spill når avloppsbrunn, dagvattenbrunn eller oskyddad mark.

Hos de verkstäder som har oljeavskiljare upptäcktes att 25 % av avskiljarna inte sköttes på rätt sätt. Ofta består bristen i att oklarheter kring ansvarsfördelning mellan verkstad och fastighetsägare gjort att avskiljaren inte tömts på flera år eller att larmet inte kontrollerats eller helt saknas. Det är något vanligare att det brister i

skötselrutinerna hos verkstäder som själva har ansvar för oljeavskiljaren.

Vid inspektionstillfället saknades oljeavskiljare hos 11 verkstäder. Som en följd av förvaltningens tillsyn har två av dessa låtit plugga sina golvbrunnar, tre av verksamheterna håller nu på att installera oljeavskiljare och utredning pågår vid en verksamhet. För de återstående verksamheterna gäller att de antingen har avloppslösa lokaler (två stycken) eller har golvbrunnar som är placerade tillräckligt långt bort från kemikaliehanteringen att förvaltningen bedömer att risken för utsläpp är tillräckligt liten (tre stycken).

Förvaltningen har öppnat 18 ärenden gentemot fastighetsägare där verkstadsföretagen uppgivit att ansvaret för oljeavskiljaren inte ligger på dem själva.

Kadmiuminventeringen vid Bromma flygplats resulterade i att två av de tre besökta verksamheterna kommer att utföra vattenprovtagning med fokus på kadmium. Den tredje verksamheten bedömdes inte ha några utsläpp till spillvattennätet där kadmium kan förekomma.

De flesta bristerna är avhjälpna vid rapporttillfället. Verksamhetsutövarna har informerats om sitt ansvar för sin verksamhet genom egenkontroll.

Resultatet av tillsynen finns sammanställt i tabell 1.

Tabell 1. Besökta verksamheter och resultat:

Objektsnamn	Brister i märkning av farligt avfall	Brister i förvaring av farligt avfall	Brister i förvaring av kemikalier	Brister i skötsel av oljeavskiljare	Ansvar för skötsel av oljeavskiljare
Svampen Bilvård & Däck	X	X			
Sabiks fordons center AB	X				
ALN Bilcenter		X			Annan
Bromma Däck & Bilservice	X				FÄ
PO USA verkstad	X	X		Ja	FÄ
Örby Bilvård	X				FÄ
Proline Bilskade					FÄ
Ramirent Högdalen					VU
WRR Motor					
Rinkeby Däck & Tvätt					VU
Vianor Ulvsunda					
Ove Karlsson Bil & Motor					VU
Automekanik i Årsta					VU
Anto's Bilservice					FÄ
Rinkeby Bilvård Center				Ja	FÄ
Fruängens bilmek- och däckservice			X		FÄ
Autoexperten Sätra	X				FÄ
Sjölin & Hagström Motor					FÄ
Jaguar/Landrover-verkstad					FÄ
Boulder Maskin AB	X			Ja	VU
Direkt Svensk Autotjänst	X	X			FÄ
Min Bil					FÄ
08 Stockholm Bilservice	X	X	X		FÄ
Midroc Alucrom					?
Braathens Technical (Bromma fp)					
Grafair Jet (Bromma fp)					
Bromma Business Jet (Bromma fp)	X			Ja	VU
Stockholms Containertjänst					FÄ
Sätra Bilskadecenter	X			Ja	VU
Ivars Bil & Plåt	X	X	X		FÄ
Sedells Bilservice	X			Ja	VU
Smajl car service			X	Ja	
MB Service Högdalen				Ja	VU
Svedbergs Bil					VU
Slotts Däck & Bilservice	X				VU

Objektsnamn	Brister i märkning av farligt avfall	Brister i förvaring av farligt avfall	Brister i förvaring av kemikalier	Brister i skötsel av oljeavskiljare	Ansvar för skötsel av oljeavskiljare
Prodema		X			
El & Diesel					VU
Köp en scooter	X				
Fredhälls Bilverkstad	X				VU
Bilmästare i Stockholm	X			Ja	VU
Dia Carwash			X		FÄ
Abeko					VU
Årsta Park Bilvård			X	Ja	FÄ
Stavdal Sättra					FÄ
Stockholms Bil					VU
Södermalms bil					VU
JB Biltrim	X				VU
Lennart Sundqvist Åkeri				Ja	VU
Skarpnäcks Bilservice					VU
MB Independent	X	X			VU
F:son Taxi			X	Nej	VU
Kungsholmens auto center					FÄ
Team Rekond			X		FÄ
BraV Bilservice					VU
Stockholm Autoservice	X		X		VU
Motus bilverkstad	X			Ja?	VU
Galjonbil		X	X	Ja	VU
Bilvårdsteknik Traneberg				Ja	FÄ
Svarsvik trafik & transport					VU
Hertz Södermalm					FÄ
Söders Bilakut/Psarrou taxi					FÄ
Tranebergs bilverkstad	X	X		?	FÄ
Auto Sifax	X				VU
Freys transfer	X				FÄ
Spånga Autoservice					
Stavdal Lunda					VU
TN Bilservice					FÄ
STF Bilservice				Ja	VU
V59	X	X	X		VU
Vasa Bilservice Mekonomen			X		VU
Din City Service				Ja	VU
Hela hojen					VU

X innebär att verksamheten fått ett påpekande eller en anmärkning under aktuell rubrik.

3 Slutsatser och åtgärder

Verksamheterna som besökts är i de flesta fall små men alla hanterar kemikalier och farligt avfall. Många har brister i sin hantering av kemikalier, farligt avfall samt skötseln av oljeavskiljaren. Egenkontrollen är i dessa fall otillräcklig men bristerna i egenkontrollen och i hantering/förvaring är i de flesta fall enkla att rätta till. Brister i skötseln av oljeavskiljarna beror ofta på att den som driver verkstaden inte varit medveten om att ansvaret vilat på dem själva. De har trott att fastighetsägaren skött den biten eller så har hyresavtalen varit otydligt skrivna. Många industrifastigheter byter ägare ofta. Överlämning av dokumentation från gamla ägarna till de nya ägarna, gällande exempelvis fastighetens oljeavskiljare, sköts i vissa fall mycket dåligt. Förvaltningens uppfattning är också att en del fastighetsägare har stora brister i kunskapen om sina skyldigheter enligt miljöbalken. Det gäller såväl privat- som kommunalägda fastigheter. Det här problemet är inte unikt för småverkstadsbranschen utan även större verksamheter har ofta dålig kunskap om hur deras oljeavskiljare och eventuella kompletterande reningssystem fungerar och är kopplade.

Tillsynen leder till att många brister avhjälps och därmed minskar riskerna för påverkan på mark, luft och vatten i Stockholm. Som exempel kan nämnas att flera verksamheter/fastighetsägare tecknat avtal för regelbunden tömning av oljeavskiljarna. Några verksamheter har/håller på att installera oljeavskiljare till följd av förvaltningens tillsyn. Det leder till att miljöbelastningen på spillvattennätet minskar.

Miljöförvaltningen bedriver inte bara tillsyn utan även rådgivning är en viktig del av uppdraget. När det gäller oljeavskiljare kan nämnas att förvaltningen hjälpt till att förhindra att en verksamhetsutövare köpt en oljeavskiljare som inte uppfyllt kraven för en verksamhet med service och tvätt. Det är mindre dyrt att köpa rätt reningsutrustning från början än att behöva komplettera eller byta ut den i samband med att förvaltningen gör tillsyn och konstaterar att det finns en brist.

Det är oklart hur stora mängder kemikalier och farligt avfall som verkstäderna i Stockholm tillsammans hanterar årligen, men det är betydande mängder. Riskerna för påverkan på miljön genom läckage och andra utsläpp är stor. För att förebygga detta måste förvaringen ske på ett betryggande sätt.

Knappt en tredjedel av de besökta verksamheterna har ingått i tidigare års tillsynsinsatser. Förvaltningen har kunnat se att kunskapen om hur kemikalier och avfall ska hanteras, överlag var bättre där än hos de som inte inspekterats tidigare. Många av verkstäderna, främst bilverkstäder, är små och konjunktur känsliga

företag. Det gör att den information som tillsynsmyndigheten kan bidra med vid en inspektion ofta försvinner vid ägarbytet. Det ska dock påpekas att även många av de ”gamla” verksamheterna har brister. Regelbunden tillsyn med platsbesök är därför nödvändiga för att minska risken för påverkan på miljön. Antalet verkstäder i Stockholm som inte inspekterats de senaste åren är fortfarande stort och därför kommer liknande tillsyn att bedrivas även i fortsättningen. Målsättningen är att ca 100 små verksamheter ska besökas per år vilket gör att tillsynsintervallet för en verkstad blir ungefär fem år. När förvaltningen upptäcker en ny verksamhet, eller får reda på att en existerande verksamhet bytt ägare, besöks den så snart som möjligt.

En av de besökta verksamheterna uttryckte följande: ”Faktiskt ganska bra att få en genomgång av allt ibland”. Det är en bra sammanfattning av vad tillsynen handlar om. Miljöförvaltningen kontrollerar att verksamheterna har koll, s.k. egenkontroll.

Resultatet från denna tillsynsinsats delges deltagande verksamheter, SVAB VA, SVAB avfall, Swedavia samt branschföreningar.